
EL VERB

TEMPS SIMPLES

EL VERB

- ❖ El **VERB** és una categoria gramatical variable que expressa l'acció, el procés o l'estat del subjecte de l'oració i indica el moment (present passat o futur) en què es produeix.
- ❖ El **RADICAL** o **ARREL** conté el significat del verb i les **TERMINACIONS** o **DESINÈNCIES** n'indiquen el mode, el temps, l'aspecte, la persona i el nombre.

canto > **cant** - **o** (jo, ara)

cantaran > **cant** - **aran** (ells, futur)

cantàveu > **cant** - **àveu** (vosaltres, passat)

EL VERB

- ❖ La **CONJUGACIÓ VERBAL** és el conjunt ordenat de totes les formes d'un verb, que resulten de combinar tots els morfemes gramaticals (temps, aspecte, mode, nombre i persona).

PERSONA I NOMBRE

PERSONA	Ens informa de qui realitza l'acció, és a dir, del subjecte de la frase (1a, 2a, o 3a persona).
NOMBRE	Ens indica si el subjecte és singular o plural.

TEMPS I MODE

TEMPS	Ens marca el moment en què es realitza l'acció: passat, present o futur.
MODE	Indica l'actitud del parlant. Hi ha 3 modes: • Indicatiu: Expressa una acció esdevinguda en la realitat, amb independència del temps en què es realitzi.• Subjuntiu: S'usa quan l'acció verbal expressa allò que és desitjat, dubtós, possible o irreal.• Imperatiu: S'utilitza en les oracions imperatives i serveix per dinar ordres i instruccions.

ASPECTE

ASPECTE	Ens indica si l'acció verbal està acabada o no. • Quan l'<u>acció del verb</u> es considera acabada, parlem d'aspecte PERFECTIU o PERFET (són el passat simple i el perifràstic i tots els temps compostos). <i>Aquest estiu he cantat a la coral.</i> <i>Haviem dut tots els llibres a la biblioteca.</i> • Quan la nostra atenció se centra en el transcurs, la durada o la continuïtat de l'acció verbal, és a dir, quan l'<u>acció no està acabada</u>, parlem d'aspecte IMPERFECTIU o IMPERFET (són la resta). <i>Canto en una coral.</i> <i>Demà duré els llibres a la biblioteca.</i>

LA CONJUGACIÓ VERBAL

- ❖ La **CONJUGACIÓ VERBAL** és el conjunt ordenat de totes les formes d'un verb, que resulten de combinar tots els morfemes gramaticals (temps, aspecte, mode, nombre i persona).
- ❖ Els verbs catalans es classifiquen en 3 conjugacions:
 - Primera: Verbs acabats en **-ar** (*cantar, saltar, menjar...*)
 - Segona: Verbs acabats en **-er** (*saber, córrer*) i **-re** (*rebre, perdre*)
 - Tercera: Verbs acabats en **-ir** (*dormir, seguir, sentir...*) i *dur*.

FORMES NO PERSONALS

- ❖ Cal distingir entre les formes:
 - **PERSONALS**, que es conjuguen seguint les persones gramaticals.
 - **NO PERSONALS**, que no distingeixen persona ni temps.
 - ➔ **INFINITIU**: *cuinar / haver cuinat*
(pot funcionar com un substantiu)
Li encanta cuinar / Li encanten la cuina
 - ➔ **GERUNDI**: *cribant / havent cridat*
(pot funcionar com un adverb) *Juga cridant / Juga sorollosament*
 - ➔ **PARTICIPI**: *cantat* (pot funcionar com un adjectiu)
Estava cantat! / Estava claríssim!

FORMES PERSONALS, TEMPS VERBALS

❖ Indicatiu

- **TEMPS SIMPLES**

- **PRESENT** (canta)
- **IMPERFET** (cantava)
- **PASSAT SIMPLE** (cantà) i **PASSAT PERIFRÀSTIC** (va cantar)
- **FUTUR** (cantarà)
- **CONDICIONAL** (cantaria)

FORMES PERSONALS, TEMPS VERBALS

❖ Indicatiu

- **TEMPS COMPOSTOS** (es formen amb el verb auxiliar **HAVER** i el **participi** del verb que es conjuga).

- **PERFET** (ha cantat)
- **PLUSQUAMPERFET** (havia cantat)
- **PASSAT ANTERIOR** (hagué cantat) i **PASSAT ANTERIOR PERIFRÀSTIC** (vaig haver cantat)
- **FUTUR PERFET** (haurà cantat)
- **CONDICIONAL PERFET** (hauria cantat)

FORMES PERSONALS, TEMPS VERBALS

❖ Subjuntiu

- TEMPS SIMPLES
 - **PRESENT** (canti)
 - **IMPERFET** (cantés)
- TEMPS COMPOSTOS
 - **PERFET** (hagi cantat)
 - **PLUSQUAMPERFET** (hagués cantat)

FORMES PERSONALS, TEMPS VERBALS

❖ Imperatiu

- **IMPERATIU** (canta tu!)

USOS DELS TEMPS VERBALS SIMPLES

INDICATIU

→ PRESENT d'INDICATIU:

- Per expressar accions que esdevenen en el moment de l'anunciació.

Truco a la veïna de dalt

- Per expressar rutines del present ("present habitual")

*Els caps de setmana **visito** els meus avis.*

- Per expressar passats ("present històric")

*Jaume I **surt** del port de Salou el 1229.*

- Per expressar fets futurs ("present futur")

*Avui **dino** a l'institut.*

- Per expressar el que podríem anomenar "veritats universals".

*Qualsevol activitat humana **comporta** un nivell de so més o menys elevat.*

INDICATIU

→ IMPERFET D'INDICATIU

- Per expressar rutines del passat

*Abans la gent **fumava** a tot arreu.*

- Per demanar alguna cosa educadament (“imperfet de cortesia”)

*Li **volia** demanar un favor.*

- Per expressar accions passades en un temps obert

*El barri **estava** molt brut.*

- Per situar el marc d'una acció passada.

*Quan la policia va arribar, els nois **feien** escàndol.*

INDICATIU

→ PASSAT SIMPLE I PASSAT PERIFRÀSTIC

- Per expressar accions (puntuals) passades esdevingudes en un temps passat. L'acció està començada i acabada.

*El mes passat **instal·laren** contenidors al barri.*

*El mes passat es **van instal·lar** contenidors nous al barri.*

- El PASSAT PERIFRÀSTIC es construeix amb el verb **ANAR** i l'**infinitiu** del verb que es conjuga).

USOS DELS TEMPS VERBALS SIMPLES

→ FUTUR (simple)

- Per expressar accions del futur.

*L'any vinent es **posarà** en marxa una nova línia de bus.*

→ CONDICIONAL (simple)

- Per expressar desitjos poc probables (acostuma a anar amb l'imperfet de subjuntiu).

Viuria en un altre lloc si pogués.

SUBJUNTIU

→ PRESENT de SUBJUNTIU: (*és necessari que...*)

- Per expressar desitjos.

*Volem que **s'instal·lin** més fanals al carrer.*

- Per expressar prohibicions (acompanyat de l'adverbi "no").

*No **facis** soroll a la nit.*

→ IMPERFET de SUBJUNTIU: (*era necessari que...*)

- Per expressar desitjos amb poca probabilitat que esdevinguin realitat (acostuma a anar amb el condicional simple).

*Voldria que al meu barri la gent **fos** més neta.*

IMPERATIU

→ **IMPERATIU:**

- Per expressar ordres (en positiu).

Sigueu respectuosos amb els veïns.

ACTIVITATS

1. Escriu l'infinitiu de cadascuna de les formes verbals següents i digues a quina conjugació pertanyen:

	INFINITIU	CONJUGACIÓ
arrenca	Arrencar	1
obre	obrir	3
veuen	veure	2
tingués	tenir	3
hauria produït	produir	3
vindran	venir	3
travessant	travessar	1
ha sentit	sentir	3
sento	sentir	3
hagués	haver	2

2. Digues quina persona gramatical, temps i mode correspon a cada un d'aquests verbs:

	PERSONA	TEMPS	MODE
admetíem	1 pl	imperfet	indicatiu
beguessin	3 pl	imperfet	subjuntiu
creix	3 sg	present	indicatiu
dormiríeu	2 pl	condicional	indicatiu
mereixeràs	2 sg	futur	indicatiu
obro	1 sg	present	indicatiu
riguéssiu	2 pl	imperfet	subjuntiu
veu	3 sg / 2 sg	present / imperatiu	indicatiu / imperatiu
tinguèrem	1 pl	passat simple	indicatiu
van voler	3 pl	passat perifràstic	indicatiu

3. Digues en quin temps verbal (present d'indicatiu, perfet d'indicatiu o imperatiu) estan conjugats els verbs destacats:

- a) Ell **agafa** el bastó. **Corre** cap a les figueres, les **ataca** amb tanta energia que el bastó ara **talla** com una destrat. La dona **tremola**, es gira enrere i **veu** a sobre seu, amunt, els dos gossos, els quatre homes i el nen d'abans, al final del grup.
- b) **Atureu-vos!**
- c) **Han saltat** un petit precipici, **han baixat** sense mirar on anaven, **han travessat** dues vegades el camí asfaltat que puja al far. **S'han deixat** dur pel pendent. És de dia i fa sol, però **han baixat** tan a les fosques que, quan arriben al peu del turó, es troben que són al mateix punt que van arribar ahir al matí.

4. Omple els buits amb la forma adequada dels verbs en infinitiu entre parèntesis.

- a) Diumenge passat _____ (*fer*) una calçotada a la vinya d'en Marc.
- b) L'Albert ara _____ (*viure*) a Mataró.
- c) L'estiu que ve, en Guim i la Tanit _____ (*anar*) de vacances a Malta.
- d) Feia temps que en Lluç no _____ (*marcar*) un gol.
- e) Si no estigués constipat, _____ (*venir*) a la festa d'aniversari de l'Alfons.
- f) _____ (*callar*) d'una vegada! No em deixes concentrar!
- g) No volien que _____ (*gastar*) més diners.
- h) No vull que _____ (*arribar*) tard a classe.

5. Conjuga el present, l'imperfet i el futur d'indicatiu dels verbs *dibuixar*, *perdre* i *dormir*.

PRESENT D'INDICATIU		
<i>dibuixar</i>	<i>perdre</i>	<i>dormir</i>

IMPERFET D'INDICATIU		
<i>dibuixar</i>	<i>perdre</i>	<i>dormir</i>

FUTUR D'INDICATIU

dibuixar

perdre

dormir

6. Conjuga el passat simple, el condicional d'indicatiu dels verbs *parlar*, *córrer* i *sentir*.

PASSAT SIMPLE D'INDICATIU

parlar

córrer

sentir

CONDICIONAL D'INDICATIU

parlar

córrer

sentir

7. Conjuga el present i l'imperfet de subjuntiu dels verbs *tallar, témer* i *omplir*.

PRESENT DE SUBJUNTIU

tallar

témer

omplir

IMPERFET DE SUBJUNTIU

tallar

témer

omplir

❖ J'sdub09shBDOUB'HHBBD

❖ COBW098B7Y87HYVE

❖ Jsd8yhqh7fbhtt7vf

